

Seksuel chikane

– også en kollegas ansvar

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Formålet med kurset

- Hvorfor forebyggelse og håndtering af seksuel chikane er alles ansvar
- Hvad kolleger kan gøre for at involvere sig
- Redskaber til, hvordan du kan øge kollega-ansvar på din arbejdsplads
- Læs mere: [LINK!](#)

Formålet med kurset er at få indsigt i, hvorfor forebyggelse og håndtering af seksuel chikane på arbejdspladsen er et fælles ansvar, samt hvordan man som kollega kan involvere sig, hvis man er vidne til en situation, man mistænker kan være seksuel chikane.

Målet med kurset er også at give deltagerne den nødvendige viden og redskaber til at tage læringerne om kollega ansvar med tilbage til deres egen arbejdsplads og starte med at implementere dem der.

Seksuel chikane vedkommer alle
– ikke kun den chikanerede/chikanøren

- Fælles ansvar:
 - For at forebygge seksuel chikane
 - For at skabe et godt arbejdsmiljø
- Konsekvenser:
 - Psykologiske
 - Økonomiske
- Vær seriøs omkring kollega ansvar
- Ikke at involvere sig = passiv støtte

Hvis en arbejdsplads ønsker aktivt og effektivt at håndtere og forebygge seksuel chikane, er det vigtigt, at man begynder at forstå seksuel chikane som noget, der vedrører hele arbejdspladsen og alle ansatte – og ikke kun noget, der vedrører dem, der bliver chikaneret, dem der chikanerer og måske en HR afdeling. Alle dem, som aldrig selv kommer til at blive udsat for seksuel chikane, eller som aldrig selv kommer til at udsætte andre for seksuel chikane, skal også involveres aktivt i forebyggelses- og håndteringsarbejdet.

Det er vigtigt at begynde at se seksuel chikane som noget, alle har et ansvar for at forebygge og håndtere, ligesom alle også har et medansvar for at skabe et godt arbejdsmiljø.

Nogle seksuel chikane-sager sker uden nogen vidner – men nogle episoder sker i situationer, hvor der er andre til stede end chikanøren og den chikanerede. Og i disse tilfælde er det vigtigt – især for personen, der udsættes for uønsket seksuel opmærksomhed – at vidner involverer sig og handler, når de er vidne til noget, der enten tydelig er, eller måske er, seksuel chikane.

Hvis en person er vidne til seksuel chikane og ikke gør noget for at involvere sig –

enten ved at stoppe episoden eller sikre sig, at den potentielt chikanerede er okay med, hvad der sker – så er denne person en passiv støtte til seksuel chikane. Og det er bl.a. derfor seksuel chikane vedrører alle, og hvorfor det er vigtigt at udbrede, hvorfor kollegaansvar er så vigtigt. Også selvom det kan være svært at involvere sig som kollega.

Det er vigtigt at forebygge og håndtere seksuel chikane så effektivt som muligt, fordi der er store konsekvenser ved at blive udsat for seksuel chikane: depression, PTSD, angst, tab af job eller mindsket arbejdsduelighed er blot nogle af de psykologiske konsekvenser, som overlever af seksuel chikane kan opleve efterfølgende.

Ud over de psykologiske konsekvenser har seksuel chikane også store økonomiske konsekvenser – for samfundet generelt men også for den enkelte virksomhed. Mennesker der udsættes for seksuel chikane forlader tit deres job, hvilken økonomisk er en negativ konsekvens for både den der forlader jobbet og for virksomheden, som skal bruge ressourcer og tid på at ansætte og oplære en ny medarbejder, og som mister den opbyggede viden, som den chikanerede medarbejder havde. Derudover resulterer seksuel chikane tit i sygemeldinger og arbejdspladser med seksuel chikane scorer sjældent højt på medarbejdertilfredshed eller effektivitet.

Derfor er alle arbejdspladser – hvis ikke juridiske – så er de moralsk forpligtet til at håndtere og forebygge seksuel chikane aktivt. Og en vigtig og effektiv måde hvorpå det kan gøres er ved at træne ansatte i, hvordan de kan involvere sig, hvis de er vidne til seksuel chikane.

Fordelene ved at involvere dig

- Du kan hjælpe et andet menneske – meget!
- Hvis du, som vidne, synes noget virker ubehageligt – tænkt hvordan det må føles for personen, den seksuelle chikane går ud over
- At involvere sig har en forebyggende effekt

Den mest åbenbare grund til, hvorfor det er en god ide at involvere sig, hvis man er vidne til seksuel chikane, er at man kan hjælpe en anden person, som muligvis befinder sig i en situation, de ikke selv er i stand til at komme ud af – en situation der måske er meget ubehagelig og måske direkte skadelig for deres mentale trivsel. At blive udsat for seksuel chikane er slemt nok i sig selv, men hvis det endda sker foran et vidne, som ikke involverer sig – som ikke tager et medansvar for situationen eller anerkender, hvad der er sket – det kan nogle gang opleves lige så sårende og ubehagelig en oplevelse som selve chikanen.

En god måde at tænke om kollegaansvar er, at hvis du som kollega er vidne til noget, du tror eller ved er seksuel chikane, og synes situationen er ubehagelig at være vidne til, så forestil dig så, hvordan personen, der er modtager af den uønskede seksuelle opmærksomhed, har det. Hvis du er ubehageligt til mode, så er den person, der er udsat for det, med al sandsynlighed også utilpas.

En tredje fordel ved at involvere sig, hvis man som kollega er vidne til seksuel chikane, er at ved at involvere sig og handle på det, man ser, så er man også med til at forebygge seksuel chikane i fremtiden. For hver gang nogen handle på og involvere sig i det, de er vidne til, så minder man resten af ens kolleger om, at det er vigtigt at være

opmærksom på andres grænser, og at en bestemt opførsel eller sprog ikke er okay. På den måde vil din involvering i dag forhåbentlig få resten af dine kolleger til at tænke sig om en ekstra gang, inden de siger eller gør noget, der kan opleves som seksuel chikane.

Hvorfor det kan være svært at involvere sig som kollega

- Gråzoner
- Frygt for social eksklusion, for andenhånds seksuel chikane og for gruppepres
- Seksuel chikane = et tabu
- Seksuel chikane handler om den chikanerede *oplevelse*, hvilket kan være svært at vide noget om som vidne

Grunden til at alle ikke bare involverer sig og handler, hvis de er vidne til seksuel chikane er, at det er svært at gøre. Hvis det ikke var, ville der ikke være noget problem med at involvere sig og tage ansvar.

Der er flere grunde til, hvorfor det er svært, ubehageligt eller endda kan føles risikabelt som kollega og vidne at involvere sig. Og disse grunde er vigtige at anerkende og at tale åbent omkring. Blot at kræve, at alle involverer sig og siger fra, hvis de er vidne til seksuel chikane, vil ikke føre til de store forandringer.

Den første ting, der kan være en hindring for at involvere sig er, at man som vidne kan have svært ved at vurdere, om noget er eller ikke er seksuel chikane. Tanker som "Måske har de to bare en nær relation" eller "Jeg er ikke sikker på, om hun/han er utilpas ved situationen" osv., kan ofte fungere som barrierer for, at kolleger får handlet og får udøvet deres medansvar. Det er dog vigtigt at sige, at ikke alle situationer med seksuel chikane er gråzone-eksempler, hvor man ikke helt ved, om der er tale om seksuel chikane – noget opførsel eller sprog er aldrig i orden, ligegyldigt hvor god en relation eller hvilken humor nogen f.eks. har.

Den anden ting, som kolleger kan kæmpe med er frygt; frygt for at blive socialt udstødt, hvis man som vidne siger fra over seksuel chikane. Særligt hvis "tonen" på arbejdspladsen er sexistisk eller grænseoverskridende, kan det være svært at involvere sig som kollega og vidne. Og særligt, hvis vidnet ikke selv føler sig tilpas eller accepteret på arbejdspladsen, kan det være svært at træde ind i en potentielt konfliktfyldt situation.

Frygt for selv at blive udsat for seksuel chikane kan også være en anden grund til, hvorfor nogle ikke tør sige fra som vidne, for man kan føle, at man så selv har en større risiko for selv at blive en skydeskive for uønsket seksuel opmærksomhed. Og denne frygt er (desværre) ikke urealistisk- Nogle mennesker, der som vidne støtter én, der har været udsat for seksuel chikane, bliver selv ofre for seksuel chikane eller anden ubehagelig, chikanerende eller mobbende opførsel. Når dette sker handler det ofte om, at chikanøren forsøger at skabe en tavshedskultur, hvor ingen tør sige fra overfor den seksuelle chikane – hverken på egne eller andres veje. Og derfor er det vigtigt også at støtte dem, der som vidne har støttet en, der var udsat for seksuel chikane. For vidnet kan også blive udsat for uacceptabel opførsel pga. sin støtte. På den måde er der flere dimensioner af kolleiansvar – ingen må stå alene, hverken som direkte udsat for seksuel chikane eller som vidne eller støtteperson.

Gruppepres kan også spille en rolle, særligt hvis der på arbejdspladsen er en kultur, hvor man ofte hører: "Slap dog af – det var jo bare for sjov!" eller lignende. I den situation kan det være utrolig svært at bryde med den kultur og den tone og stå fast på, at det, man er vidne til, ikke er i orden.

Den tredje barriere, der er for at vidner involverer sig og sige fra overfor seksuel chikane, er at seksuel chikane generelt er et tabubelagt emne, fordi det er forbundet til magt, sex, kroppen, skam og skyld – ting, som de færreste er komfortable med at tackle, særligt i en arbejdsammenhæng.

Den fjerde grund til, hvorfor det kan være svært at involvere sig og sige fra som vidne, relaterer sig til det faktum, at seksuel chikane defineres af den chikanerede oplevelse. Dette betyder, at når nogen *oplever* sig seksuelt chikaneret, så er det det, der tæller. Chikanørens intention – god eller dårlig – har ikke nogen relevans, når det handler om at afgøre, hvorvidt en situation/episode er eller ikke er seksuel chikane. Hvis intentionen var det, der afgjorde om en episode er eller ikke er seksuel chikane, er der principielt ingen grænser for, hvad man kan gøre eller sige, så længe intentionen er god – og det er selvfølgelig ikke en brugbar tilgang. Men når oplevelse, er det afgørende, så betyder det selvfølgelig, at det som vidne kan være svært at vurdere udefra, hvilken oplevelse en person har.

Hvordan du kan involvere dig

Arranger et møde på din arbejdsplads, hvor I taler om kollega ansvar.

Tal f.eks. om:

1. Vigtigheden af at involvere sig/tage fælles ansvar
2. Hvorfor forebyggelse er et fælles ansvar
3. Hvad der er svært ved at involvere sig
4. Hvilke ord/sætninger kan bruges
5. Øvelse, øvelse, øvelse!
6. Hvad man kan svare, hvis nogen bliver defensive
7. Vær en killjoy

Det er ikke nok bare at kræve, at alle på en arbejdsplads skal sige fra og involvere sig, hvis de er vidne til seksuel chikane. Det er ikke nok. Man bliver nødt til at arbejde mere med emnet end det, og at træne de ansatte i, hvordan de kan involvere sig, hvorfor det kan føles ubehageligt at involvere sig som vidne/kollega osv.

Hvis du ønsker at forebygge og håndtere seksuel chikane er det derfor nødvendigt, at du starter en samtale på din arbejdsplads med dine kolleger, hvor I taler om, hvordan man kan involvere sig på en god måde, hvis man er vidne til noget, man tror eller ved er seksuel chikane.

Den slags samtale er sjældent en, der vil opstå af sig selv over frokosten, hvorfor det er vigtigt at arrangere og facilitere et mere formelt møde, hvor dette emne er på dagsordenen. Det er vigtigt at skabe nogle rammer for mødet, hvor folk oplever, at det er trygt at tale om dette emne.

Derfor er første skridt til at skabe en større grad af kollega ansvar, at man arrangerer et møde, hvor man kan tale om kollega ansvar og seksuel chikane. Der er fire ting, der er vigtige at dække på et sådant møde:

- 1) Tal om hvorfor forebyggelse og håndtering af seksuel chikane er noget, alle på arbejdspladsen har et ansvar for.
- 2) Få alle medarbejdere til at dele, hvad de ville finde svært eller ubehageligt ved at skulle involvere sig som kollega og vidne, så de ikke skal stå alene med de barrierer, der er for at involvere sig.
- 3) Tal om, hvordan man helt konkret kan involvere sig. Tal om hvilke konkrete ord og sætninger, som I synes kunne være gode at bruge, og som I ville være mest muligt tilpas med at bruge. For det er vigtigt at alle ansatte hver især finder et sprog/sætninger/ord, som de er tilpas med at skulle bruge i en situation, hvor de som vidne skulle involvere sig og på en ene eller anden måde sige fra.
- 4) Derudover bør alle øve de sætninger, som de har valgt, passer bedst til dem. For særligt hvis situationen er ubehageligt – hvilken den sandsynligvis er i en eller anden grad – så er det en stor fordel at have øvet, hvad man vil sige, før man kommer i den ubehagelige situation. På den måde gør man det lidt nemmere for sig selv at involvere sig og sige fra overfor den seksuelle chikane. For de fleste er det ikke naturligt at skulle indsætte sig selv i en situation, hvor der foregår seksuel chikane og sige stop eller sige fra – det er ikke en rar eller nem situation, så derfor er det vigtigt at være bedst muligt forberedt.
- 5) Til sidst, så kan det også være en god ide at øve sig i, hvad man kan sige, hvis chikanøren – efter man som vidne har involveret sig – kommer med en defensiv kommentar og ikke respektere, hvad der bliver sagt. Der er nogle generelle ting, som folk, hvis opførsel bliver påtalt, ofte siger. Og det kan være en stor fordel at have gjort sig klar, hvad de ting tit er, så man har et svar parat og ikke bliver for paf i situationen.

Som det sidste der er relevant, når man taler om kollega ansvar og om, hvordan man bedst muligt kan involvere sig, hvis man er vidne til seksuel chikane, er ordet killjoy. Killjoy er et ord, I kan introducere på arbejdspladsen og som I kan begynde at bruge, hvis I synes det gør det nemmere for jer at påtage jer et ansvar for at håndtere og forebygge seksuel chikane som kollega eller vidne.

Killjoy er et engelsk ord der direkte oversat betyder glædesdræber. Ordet kan enten henvise til en praksis eller til en person, som siger fra overfor upassende opførsel – det kan f.eks. være racistisk sprog/opførsel, sexistisk sprog/opførsel eller mobning. Selvom ordet er "kill – joy" så handler det ikke om, at hverken racistisk eller sexistisk sprog eller opførsel er særlig "joyful" eller glædesfyldt, oversat til dansk. Men ordet peget på, at det ofte kan føles som om, at man skal ødelægge den såkaldt "gode" stemning, hvis man f.eks. griber ind over for seksuel chikane. En situation, hvor en

håndfolk medarbejdere f.eks. griner af en sexistisk "joke", kan være svær at træde ind i og stoppe, fordi man kan føle, at man skifter stemningen 180 grader ved at sige "hey, det her bryder jeg mig ikke om". En situation, som nogle syntes var sjov, gøres lige pludselig meget mere alvorlig, og det er ikke altid rart at være den, der skal tage det skridt.

Så for dem, der synes det er svært, at skulle ødelægge den såkaldt "gode stemning" i en situation, så er det måske nemmere for dem at involvere sig, hvis de f.eks. kan bruge en sætning som "Hey, jeg ved jeg sikkert er en rigtig killjoy lige nu, men jeg vil bare lige sikre mig, at X er okay med de jokes I laver om hende/ham". Når man er tydelig og eksplicit omkring, at man godt ved, at nu ændrer man stemningen i rummet, så kan det nogle gange føles lidt nemmere at involvere sig.

Men for at ordet "killjoy" kan virke som et greb, man kan gøre brug af i situationer, hvor man er utilpas med at skulle ødelægge den "gode" stemning – eller at skulle skifte stemningen drastisk – så er det vigtigt, at alle kender til ordet, først og fremmest. Derudover er det vigtigt at skabe en forståelse blandt alle ansatte om, at når nogen bruger det ord til at involverer sig i en situation og siger fra, så betyder det, at personen bare gerne vil sikre sig, at alle er okay, og at det ikke handler om at være kedelig eller om at ødelægge den såkaldt "gode" stemning. At være en killjoy handler om at tage medansvar for at alle føler sig godt behandlet.

Hvordan du kan involvere dig – eksempler

- "Det der var måske lidt over strengen – er du sikker på, det var okay?"
- "Husk lige, at det er din kollega, du taler til."
- "Når du siger det på den måde, er der nok nogle, der ville finde det ubehageligt – det gør jeg i hvert fald."
- "Vi andre arbejder, måske du skulle gøre det samme."
- "Pas på hvad du siger, en dag siger du måske noget, som ikke bliver opfattet på en god måde."
- "Sådan taler vi ikke til hinanden her."
- "Jeg er måske en killjoy nu, men måske var det der ikke helt i orden"
- Eller: "Jeg så godt hvad der skete – er du okay? Jeg synes ikke det så behageligt ud"

Nu er det tid til at tale om nogle eksempler på sætninger, man kunne bruge til at involvere sig i en situation, som man som vidne/kollega synes virker seksuelt grænseoverskridende. Alle er forskellige, og det er vigtigt, at man hver især finder de sætninger, man er mest muligt tilpas med at skulle sige.

Her er nogle eksempler på, hvad du kunne sige:

"Det der var måske lidt over strengen – er du sikker på, det var okay?"

"Husk lige, at det er din kollega, du taler til."

"Når du siger det på den måde, er der nok nogle, der ville finde det ubehageligt – det gør jeg i hvert fald."

"Vi andre arbejder, måske du skulle gøre det samme."

"Pas på hvad du siger, en dag siger du måske noget, som ikke bliver opfattet på en god måde."

"Sådan taler vi ikke til hinanden her."

"Jeg er måske en killjoy nu, men måske var det der ikke helt i orden"

Eller: "Jeg så godt hvad der skete – er du okay? Jeg synes ikke det så behageligt ud"

Det er vigtigt at huske på, at selv hvis du ikke involverer sig i en situation, du burde have reageret på, så skal – og bør – du altid tage fat i personen, som potentielt var udsat for seksuel chikane, efter episoden og spørge: ”Er du okay?” Sig, at du så ,hvad der skete, og at du ikke synes det så særlig rart ud. Spørg om der er noget, du kan hjælpe med, eller om personen har lyst til at tale.

Ingen er perfekte, og nogle gange får man bare ikke sagt fra som vidne, når man skulle. Men du kan altid kontakte personen, det gik ud over bagefter – det vil også have utrolig stor betydning og vil helt sikkert være en stor hjælp. Det er utrolig vigtigt ikke at lade personen gå rundt med sine oplevelser alene og at personen ikke føler sig overladt til sig selv, som om ingen går op i, hvad det var, der skete af ubehageligheder.

Øvelse

Skriv de fem sætninger ned, som du ville være mest tilpas med at skulle sige.

Tænk over: Hvorfor synes du dine valgte ord/sætninger er gode?

Nu er det tid til kursets første øvelse. Jeg vil bede jer hver især, uden at tale sammen, at skrive fem sætninger ned, som du ville være mest muligt tilpas med at skulle sige i en situation, hvor du som vidne og kollega skulle sige fra over for seksuel chikane. Du kan lave dine egne sætninger eller tage dem, der blev nævnt på sidste slide, hvis der var nogle af dem du godt kunne lide. Det får i 5-10 minutter til at sidde og formulere hver især.

[Når tiden er gået, så bed alle deltagerne om at læs højt, hvilke sætninger de har skrevet ned og lad dem fortælle om, hvorfor lige præcis disse sætninger føles bedst for dem. Lad endelig øvelsen udvikle sig til en samtale, hvor deltagerne kan tale om og sammen reflektere over, hvad der ville være svært ved at skulle involvere sig som kollega, og hvordan man bedst kan gøre det.]

Defensive kommentarer

- "Slap af, jeg mente det ikke på den måde."
- "Det var bare for sjov."
- "Hvis du ikke kan klare lugten i bageriet..."
- "Det var et kompliment!"
- "Det er godt nok kedeligt at arbejde, hvis man ikke engang kan flirte en lille smule."
- "Hun/han skal lade være med at sende de signaler, som om hun/han gerne vil."
- "Hun/han skal lade være med at gå rundt i det tøj/se sådan ud"
- "Det var da ikke så slemt"

Desværre er det nogle gange ikke nok at involvere sig og at sige fra. Nogle gange reagerer chikanøren ikke godt på at få at vide, at det måske ikke var helt i orden det han/hun sagde eller gjorde, og personen bliver måske defensiv, vred eller lader som om det er åndssvagt, at du siger fra.

For at gøre det mindst muligt ubehageligt at skulle involvere sig som kollega/vidne til seksuel chikane, kan det være en god ide at tænke igennem, hvilke svar man kan forvente fra dem, man siger fra overfor, hvis de bliver defensive.

Dette er nogle defensive svar, som man kunne støde på, hvis man involverer sig og som vidne siger fra overfor seksuel chikane begået mod en anden person:

"Slap af, jeg mente det ikke på den måde."

"Det var bare for sjov."

"Hvis du ikke kan klare lugten i bageriet..."

"Det var et kompliment!"

"Det er godt nok kedeligt at arbejde, hvis man ikke engang kan flirte en lille smule."

"Hun/han skal lade være med at sende de signaler, som om hun/han gerne vil."

"Hun/han skal lade være med at gå rundt i det tøj/se sådan ud"

”Det var da ikke så slemt”

Det, som disse defensive svar har til fælles er, at de ikke tager det, der bliver sagt, seriøst. Sådanne defensive svar forsøger tit at understrege noget, der af en blev oplevet som seksuel chikane bare var for sjov, et udtryk for en løs omgangstone eller lignende.

Hvordan man vælger at svare på disse defensive kommentarer fra chikanøren, vil variere fra situation til situation, og fra person til person. Hvilken relation du har til personen du siger fra overfor, hvilken magt du har i forhold til ham/hende, hvilket temperament du selv har osv. vil have en betydning for, hvordan du har det bedst med at reagere.

Svar

- "Det kan godt være du synes det er sjovt – det gør jeg ikke. Så vær sød en anden gang at tænk lidt mere over, at folk har forskellige grænser."
- "Jeg ville blive ked af det/utilpas, hvis du sagde sådan til mig."
- "At flirte involverer to personer – det er ikke at flirte, hvis den ene ikke kan lide det. Så lad vær med at brug flirting som undskyldning."
- "Man kan se ud lige som man vil, uden at man skal lytte til den slags."
- "Det handler ikke om at klare nogen lugt... Det handler om at respektere hinanden."
- "Men jeg synes ikke det er sjovt."
- "Jeg tænker, at du sikkert ikke mente noget ondt med det, men jeg synes virkelig du skulle tænke lidt mere over, hvordan man behandler andre."

Her er nogle mulige svar til en chikanør, der bliver defensiv, når du involverer dig og siger fra:

"Det kan godt være du synes det er sjovt – det gør jeg ikke. Så vær sød en anden gang at tænk lidt mere over, at folk har forskellige grænser."

"Jeg ville blive ked af det/utilpas, hvis du sagde sådan til mig."

"At flirte involverer to personer – det er ikke at flirte, hvis den ene ikke kan lide det. Så lad vær med at brug flirting som undskyldning."

"Man kan se ud lige som man vil, uden at man skal lytte til den slags."

"Det handler ikke om at klare nogen lugt... Det handler om at respektere hinanden."

"Men jeg synes ikke det er sjovt."

"Jeg tænker, at du sikkert ikke mente noget ondt med det, men jeg synes virkelig du skulle tænke lidt mere over, hvordan man behandler andre."

Igen er det vigtigt at tænke nogle sætninger igennem, man ville være tilpas med at bruge, og at øve sig i at sige dem, så man ikke bliver for overrasket, skulle situationen opstå. På den måde bliver det sandsynligvis nemmer både at involvere sig til at starte med, og til at håndtere en potentielt ubehagelig situation bagefter, hvis personen der

er grænseoverskridende, ikke vil lytte til dig.

Opsummering af dagens læringer

- At håndtere og forebygge seksuel chikane er et fælles ansvar
- Ikke at involvere sig = passiv støtte
- At involvere sig er svært, men meget vigtigt.
- Planlæg et møde, hvor du med dine kollegaer kan tale om kollega ansvar og hvordan man involverer sig
- Bliv en killjoy
- Find nogle sætninger, der fungerer for dig – og øv dem!
- Hvis du ikke involverer dig i situationen, så ræk ud til personen bagefter.

For at opsummere, hvad vi har været igennem i dag, så er der her nogle af de vigtigste pointer, som du kan tage med dig til din egen arbejdsplads.

For det første, er det vigtigt at hver arbejdsplads etablerer en kultur, hvor alle er klar over, at alle medarbejdere har et medansvar, når det kommer til at håndtere og forebygge seksuel chikane. At have et fælles ansvar betyder, at man involverer sig, når man ser noget, der ikke virker i orden.

For det andet, så er det vigtigt at gøre det klart, at hvis man ikke gør noget som vidne, så er man faktisk en passiv støtte af seksuel chikane. Det lyder måske lidt hårdt, men det er desværre sådan, det er. Det betyder dog ikke, at det altid er nemt at involvere sig og sige fra som vidne til seksuel chikane. Og det er grunden til, at det er vigtigt at starte en grundig snak på arbejdspladsen – gerne på et møde – om, hvorfor det er vigtigt at involvere sig, samt hvordan man kan gøre det, helt konkret.

For det tredje kan du introducere killjoy begrebet til dine kolleger/ansatte, hvis det gør det at involvere sig som vidne lidt nemmere for nogle.

Derudover er det utrolig vigtigt at alle medarbejder hver især finder og øver sig i

sætninger, som de personligt ville være tilpas med at skulle sige, hvis de skulle involvere sig i en situation, hvor en kollega blev udsat for seksuel chikane.

Og sidst, men ikke mindst, hvis du ikke får involveret dig i selve situationen, er det utrolig vigtigt at tage fat i personen, der var udsat for seksuel chikane bagefter. Gør klart, at du så hvad der skete, at du ikke brød dig om det, at og at du gerne vil hjælpe eller snakke, hvis personen har lyst.